

โครงการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรม
Project for Developing TRF-New Researchers in Humanities, Social Sciences and Art

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นเมื่อพ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีภารกิจหลักในการให้ทุนส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ทั้งสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เป้าหมายของสกว. มีทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ นั่นคือ การเพิ่มจำนวนนักวิจัยไทยให้มากขึ้นและการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของนักวิจัยไทยในระดับนานาชาติให้สูงขึ้น ลักษณะงานวิจัยมีทั้งงานวิจัยพื้นฐานและงานวิจัยประยุกต์ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรมหรือในเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ การส่งเสริมงานวิจัยของผู้ได้รับทุนจากสกว. ยังมีส่วนเป็นอย่างมากในการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัยอีกด้วย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เห็นว่านักวิจัยไทยควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอย่างต่อเนื่องและเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อให้ นักวิจัยได้สะสมประสบการณ์และต่อยอดความรู้ไปถึงระดับสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพราะฉะนั้น จึงได้พยายามกำหนด “เส้นทางนักวิจัยอาชีพ” (career path) เริ่มต้นตั้งแต่ นักวิจัยรุ่นใหม่ นักวิจัยรุ่นกลาง เมธีวิจัย วุฒิเมธีวิจัย และเมธีวิจัยอาวุโสตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม แม้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จะประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ แต่จากการประเมินในเชิงสถิติในรอบทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าการสมัครขอรับทุนและปริมาณโครงการวิจัยด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมมีอยู่น้อยมาก(เพียงร้อยละ ๑๐ หรือน้อยกว่านั้น) ด้วยเหตุนี้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จึงดำริให้มี “โครงการเจียรไนเพชร” เพื่อพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมขึ้น เพื่อกระตุ้นให้นักวิชาการรุ่นใหม่ให้มีศักยภาพในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย ประสบความสำเร็จในการขอทุนจากสกว. และได้เข้าสู่วงการวิจัยอย่างแท้จริง

เนื่องจากธรรมชาติของการวิจัยด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมแตกต่างจากการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ ในข้อที่ว่าสิ่งที่มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมมุ่งศึกษา คือ พฤติกรรมและการแสดงออกด้านอารมณ์ ความคิดพินิจวิเคราะห์ และความงามอันเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ซึ่งจะเข้าใจและสื่อสารกันได้ดีด้วยการที่ “มนุษย์สัมผัสมนุษย์” ในการสนทนา อภิปรายและแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้มาจากการประสบการณ์ ต่างจากวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นเรื่องของ “มนุษย์สัมผัสปรากฏการณ์ธรรมชาติ” หรือสิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่า การวิจัยด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรม จึงมีรูปแบบของการสร้างและเสนอองค์ความรู้ตลอดจนวิธีการประเมินผลงานที่จะนำมาตรฐานของวิทยาศาสตร์มาใช้ไม่ได้ในทุกกรณี

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น “โครงการเจียรไนเพชร” เพื่อพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรม จะมีบทบาทอย่างสำคัญยิ่งในการกระตุ้นให้นักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาสนใจเข้าสู่ประชาคมวิจัยในขอบเขตที่สกว. รับผิดชอบ และสามารถเข้าไปสู่ “เส้นทางนักวิจัยอาชีพ” ของสกว.

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อดำเนินการ “โครงการเจียรไนเพชร” ในการกระตุ้นให้นักวิชาการรุ่นใหม่ที่จบปริญญาเอกแล้วไม่เกิน ๕ ปี ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยและรับรู้ประโยชน์ที่นักวิจัยรุ่นใหม่จะได้จากการเสนอหัวข้อและโครงการวิจัยที่ดี มีประสิทธิภาพ เพื่อขอรับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

๒.๒ เพื่อพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรม ในการเข้าสู่ “เส้นทางนักวิจัยอาชีพ”(career path) โดยมีนักวิจัยอาวุโสช่วยให้คำแนะนำ

๒.๓ เพื่อให้เกิดการทำงานวิจัยที่มีทิศทางสอดคล้องกับความต้องการของสถาบันต้นสังกัดของวงวิชาการและประเทศ อันจะนำไปสู่งานวิจัยขนาดใหญ่ที่มีเป้าหมายชัดเจนต่อไป

๓. ลักษณะกิจกรรม

๓.๑ ประชาสัมพันธ์หลักการขอทุนวิจัยจากฝ่ายวิชาการสกว. ให้อาจารย์และนักวิจัยรุ่นใหม่ในมหาวิทยาลัยทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้รับทราบ

๓.๒ อบรมเชิงปฏิบัติการโดยมุ่งเน้นการพัฒนาการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยของนักวิจัยรุ่นใหม่

๓.๓ จัดกลุ่มความต้องการ/ปัญหาของนักวิจัยรุ่นใหม่ แล้วพยายามเป็นสื่อกลางร่วมกับสกว. ในการจะตอบสนองความต้องการ/ช่วยแก้ปัญหาพื้นฐานของนักวิจัยเหล่านี้

๓.๔ เปิดโอกาสให้กลุ่มนักวิจัยรุ่นใหม่มีความสัมพันธ์กับนักวิจัยอาวุโส เช่น จัดการให้มีการพบปะสังสรรค์ ในกลุ่มนักวิจัยหลายรุ่นที่มีความสนใจทำงานวิจัยในเรื่องที่คล้ายคลึงกัน หรือดำเนินงานวิจัยระยะสั้นในกลุ่มนักวิจัยอาวุโส เพื่อสร้างเครือข่ายของกลุ่มนักวิจัย

๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ แผนดำเนินงานตามโครงการจะกระตุ้นให้อาจารย์รุ่นใหม่ในสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมเสนอหัวข้อและโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนสนับสนุนจากสกว. มากขึ้นกว่าที่ผ่านมา

๔.๒ การจัดอบรมนักวิจัยรุ่นใหม่ จะช่วยพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านการวิจัยให้ดีขึ้น ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นในผลงานวิจัยในรุ่นต่อไป